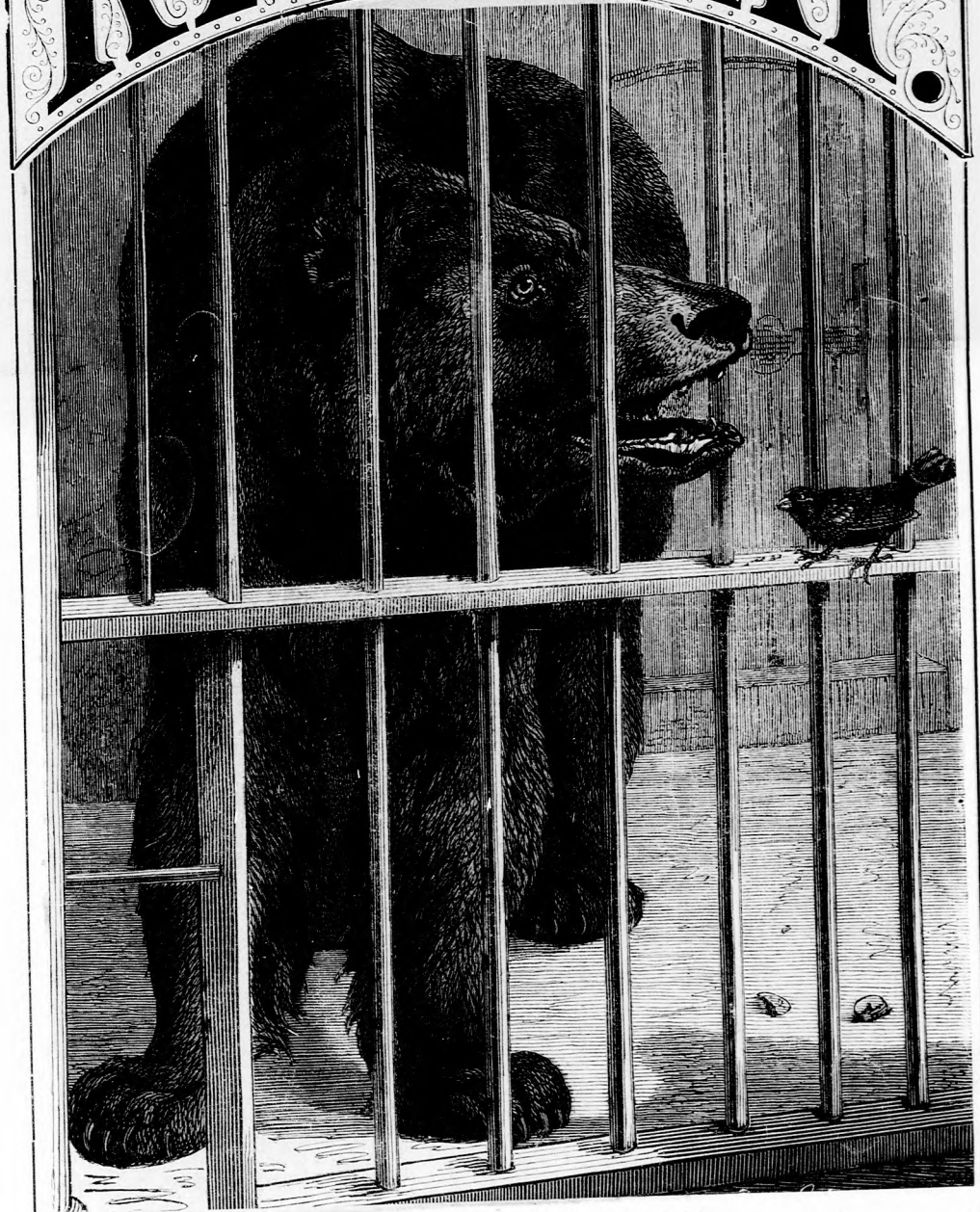

KIS LAP

MEDVE ÉS VERÉB. (Lásd a 491. lapon.)

A MÁS KÖDMÖNE.

— Elbeszélés. —

(Folytatás)

SZERENCSÉTTLEN lovacska hol az egyik, hol a másik lábával karpata a földet, csakhogy meggyőződjek, vajon csakugyan az ő lábai-é azok? Lehajtá fejét s ekkor érzé szeme fölött és nyaka körül hosszú sörényét, mely ugyancsak füresa kárpótlás szép barna hajáért. Arthur nem tudta, mire vélje e esodálatos átváltozást, mert habár eddig is már sok esodálatos dolog esett meg rajta, azt mégsem képzelte, hogy még négylábu állat is válhatik belőle.

Mialatt a lovacska busan elmerengve törte fejét e csodán, megnyílt a ház ajtaja s egy csinos ifju lépett a kocsihoz. A fiu beszélt valakihez, aki az ajtóban állott:

— Kedves nénikém, tehát csakugyan nem akar többé kikocsikázni velem? Még Linka is fél . . . pedig higycék meg, nem lesz ám semmi baj. No, megyek hát magam. Meglátogatom Elemér barátomat Ujfalván, ebédre itthon leszek.

— Hogyan? Ebédig meg akarod jární Ujfalvát? felelt a néni. Hiszen az roppant messze van!

— Roppant messze? kiáltá a fiu. — Dehogy! Csak jól kell hajtani . . . meg lehet azt jární, csak rakja szaporán lábait a lovaeskám!

S könnyedén fölgorván a bakra, kivette a gyeplőt a kocsis kezéből.

— Kérem, ifiur, szólta a kocsis, tessék kissé kimélní a lovat, mert még fiatal, nagy kár volna, ha valami baja esnék.

— Jól van jól! Tudom én, hogy kell bánní a loval.

Ezzel megragadta az ostort és rácsapott a lóra, mely egész testében összszerezte a fájdalontól.

Az igazi Arthur hajdanában, meg kell vallani, nem volt ellensége a lovaknak, sőt valamennyi állat közt épen a lovat szerette meg leginkább s ha rosszul bánt mégis e nemes állatokkal, ez onnan volt, mert mindig csak saját gyönyörűségét kereste és soha sem gondolt arra, vajlon mulatsága nem kerül-é tulságos kínjába a szegény állatnak. Nagyon szeretett gyorsan hajtani, megelőzni minden kocsit, melyet utközben előtalált s hogy e ezélját elérje, semmit sem törődött lova erejével; azt hitte, hogy kemény ostorcsapásokkal mindig lehet gyors futásra kényszeríteni a lovat, az pedig soha sem jutott eszébe, hogy az örökös sebes hajtás talán meghaladja a szegény állat erejét. Épen így gondolkozott az a fiu, kit most a gonosz kis tündér király gazdául rendelt a lovaeskává átváltozott Arthur számára.

Arthur sokszor használta hajdan az ostort, de nem érezte soha sem s most, midón a lovacska bőrében élt, semmikép sem találta kellemesnek az ösztönzés e módját. El volt határozva, hogy sebesen fog ügetni s kis gazdájának nem lesz oka panaszra, nem lesz szükség az ostort használnia. De fájdalom! csakhamar belátta, hogy minden erőfeszítése mellett sem menekülhet a kegyetlen ostoresapásoktól, nem bírja kiélégíteni gazdáját. Midón a sebes futásban kifáradva, leleketét vesztve néhány perczig lassabban

akart haladni, egy-egy fájdalmas ostorcsapás vagy a kemény zablának durva rángatása tudtára adá, hogy kis gazdája nem enged nyugalmat, továbbra is sebesen kell nyargalni. Hegynek föl, hegynek le. — a szívtelen ifju egyforma gyorsasággal kívánt haladni. Eszébe sem jutott, mily szenvedést okoz a szegény állatnak, melyről már szakadt a tajték és verejték; nem gondolt arra, hogy mulatságát egy állat kínzása árán szerzi meg.

A szegény lovacska, vagyis ennek bórében Arthur: ugyancsak megörült. midőn végre egy faluba értek s itt egy csinos ház kapuja előtt megállottak. Az ifju leugrott, odakötötte a gyeplőt egy karóhoz és bement a házba. nem gondolván többé lovára. Szörnyű hőség volt, a sebes futástól fáradt és tikkadt lovacska majd eldőlt a szomjuságtól. — és mégis ott kellett állnia a napon. Ugy érzé, mintha valami sütő kemenczébe dugták volna. Nem messze egy lombos fa árnyéka kínálkozott, s ennek közelében üde forrás csörgedezett; a lovacska erőlködött, hogy oda jusson s kissé fölfrísítse erejét; de a gyeplő erősen oda volt kötve, e miatt nem tudott mozdulni.

— Mily kegyetlen ember ez az én gazdám! sohajtá szomoruan. Minden örömet megfeszítettem, hogy kielégítem s ő még annyira sem törődik velem, hogy legalább árnyékos helyre vezetne és égető szomjuságomat oltani engedné! Egész testem reszket a fájdalomtól, fáradtságtól s itt kell gyötrődnöm, míg ő ott bent vígan mulat pajtásával. Azt hiszi talán, hogy a ló nem érzi a fájdalmat, úgy lehet vele bánni, mint egy da-

rab fával? Ah, ha itt volna a jó Linka! Milyen áldott jó leányka! Bizonyynyal megsajnálna és gondoskodnék rólam!

Ilyen szomorú gondolatok közt töltött a szegény lovacska egy egész órát ott a napon, míg végre kis gazdája vígan fütyörészve kijött a házból barátja, Elemér társaságában. Mindketten oda-álltak a kocsihoz.

— Gyönyörű lovacskád van, barátom! szólt Elemér.

— Igen jól üget, felelt az ifju. Alig egy óráig tartott az ut idáig, pedig, tudod, jó két mértföld ám.

— Ah! de akkor ugyancsak keményen hajtottad!

— Dehogy! megbír az én kis lovam még sebesebb hajtást is, dicsekvék a fiu.

A lovacska semmikép sem örvendett annak, hogy gazdája ilyesmit gondolt róla s így sóhajta titkon:

— Szeretném, ha tégedet kényszerítene valaki, hogy két mértföldet jársz meg egy óra alatt! Akkor bizonyosan nem vennéd oly kevésbe a dolgot!

A két fiu ezalatt még mindig a lóról csevegett s Elemér megjegyzé:

— Nagyon fáradtnak látszik a szegény lovacska

— Oh persze! Most is éppen oly pompásan tudna futni, mintha még ki sem mozdult volna az istállóból. Ha akarod, meggyőződhetel. Ül reá és lovagolj kissé.

— Köszönöm szépen! Nyereg nélkül?

— Természetesen! Nagyon mulatságos ám nyereg nélkül lovagolni. Kisértsd meg!

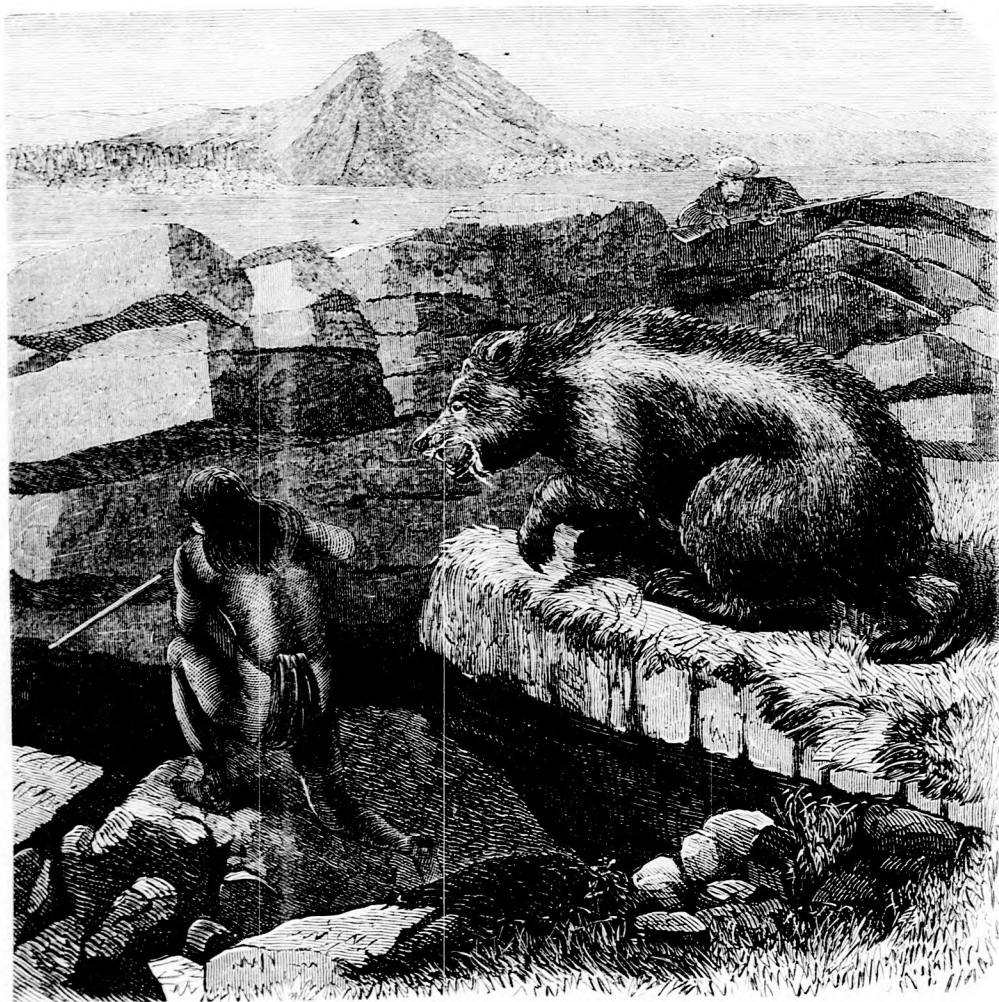
A szegény lovacska egészen megrémült e szavak hallatára, mert újabb fá-

radságra kellett készülnie; de biztatta magát azon reménnyel, hogy Elemér nem fog merni nyereg nélkül lovagolni s a fiu valóban is így szólt:

— Nem, nem, kedves barátom, tudod, nem vagyok valami híres lovas még nyeregben sem s őszintén megvallom,

nem tudom szőrén megülni a lovat. Hagyjuk el!

— No hát majd megmutatom én! kiáltá a lovacska gazdája. Segíts leszedni a hámat . . . nem hagyok rajta egyebet a kantárnál s meglátod, milyen pompásan fog nyargalni.

MEDVE ÉS VADÁSZ A LESBEN. (Lásd a 490. lapon.)

A ló nyugodtan engedte, hogy kifogják a kocsiból, ezalatt azonban ilyféle boszúterv forgott fejében gazdája ellen:

— Várj csak! Nem bánom, ülj a hátamra, majd megkeserülöd. Olyanokat ugrom, hogy lepottyansz és kitéröd a nya-

kad! Ha pedig le nem esel, neki megyek a pataknak s megfürösztetek!

Ezt azonban könnyebb volt kigondolni, mint végrehajtani. Amint a fiú fölült a lóra, ez sebes vágatva elnyargalt s egyenesen nekiiramodott a folyónak.

»CSEMEGÉT VEGYENEK!« (Lásd a 486. lapon.)

Hanem a lovacska bizony gazda nélkül számolt. A fiu engedte egy darabig nyargalni, de a folyó közelében keményen meghuzta a kantárt s az aczél zabla oly borzasztón törte a lovacska száját, hogy semmikep sem mehetett előre. Ekkor boszusan ugrálni és kirugni kezdett, mindenképen le akarta dobni hátáról a fiut; de ez oly biztosan ült, mintha hozzá lett volna növe s minél inkább makranczoskodott a lovacska, annál keményebben fogta a kantárt és iszonyu csapásokat mért rá az ostorral.

(Folytatása következik.)

SZERECSÉN TANULÓ.

(Képpel a 196. lapon.)

AKORÁNNAK ¹⁾ szent zuráit ²⁾
Hajtá a dervis ³⁾ elötte,

S a kis fekete növendék
Hűségesen leörölte.

Jobbról balra mutogatták
Nékie a szent ígeket.

Igy szerezvén meg lelkének
A müzümán ⁴⁾ üdvösséget.

Egyszer, midőn szünóráján
A medres-en ⁵⁾ kívül játszott;
Maga előtt hirtelen egy
Szelid alakot meglátott.

Az keresztény lelkesz vala,
Hittérítő, kegyes, szelid.
És oda magához inté
A kicsinyke szerecsénfit.

Megölelé, megcsókola,
S neki édeset beszéle,
Az isteni Üdvözítőt
Ott megismertette véle.

¹⁾ Korán = mohammedán szent írás.

²⁾ Zura = vers (bibliai értelemben.)

³⁾ Dervis = mohammedán pap.

⁴⁾ Müzümán = mohammedán.

⁵⁾ Medres = mohammedán iskola.

A gyermekek legkedvesebb
Barátjáról szóla neki.
Ki rang- s szín-különbség nélkül
A gyermeket mind szereti.

És kezdett a szent Írásból
Olvasgatni a fiúnak,
És a fiú szemel mint
Két fekete macp kigyúlnak.

Sötét arezán az illetnek
Bibora bár meg nem látszik,
Ám vonásán szokatlan
Szent hevület fénye játszik.

»Oh taníts meg, kegyes férfi!»
A kis néger így esdekelte, —
»Taníts engemet ugy élni,
Mint a hogy élt e szent gyermek!

Hadd kövessem lépteit én,
Hadd léphessek nyomába.
És mind tárjad föl előttem
Amit rejt a szent biblia!»

A térítő mosolyogva
Vonja a fiut ölébe
És az Írás lapjait mind
Rakja örömmel elébe.

Megtanítva balról jobbra
Olvasni a szent ígeket —
A kis szerecsény müzümánt
Hívének keresztelé meg.

»CSEMEGÉT VEGYENEK.«

(Képpel a 185. lapon.)

HIDEGÜL az idő, füttyül az oszi szel,
Maholnap beköszönt ismét a fagyos tel.
Rongyoska köntösben egy szegény pór gyerek
Csak folyton kiáltja: »Csemegét vegyenek!»

Remegve oda áll az utca-sarokra:
»Czitrom, narancs, füge, bőven megezzuk-
rozva!

Kisasszony, urlicska, velem jót vegyenek.
Hogy legyen kenyérm, csemegét vegye-
nek!»

A KOPÁR SZIKLA.

— M-o-s-e. —

A kis eper-bokor így szólt egy napon az eperhez, mely pirosan és illatozva nyújtá ki fejét a levelek közül:

— Nézd azt a kopár sziklát, mily szomorú, mily pusztá és meddő! Igazán sajnálom szegényt! Soha semmiféle füvecske vagy bármiféle növény sem akart rajta gyökeret verni. Te azonban jó kis teremtmény vagy, nem vágyódom nagyra és tudom, boldog leszel, ha életedet jótékony célra szentelheted. Készülj tehát magvaiddal s mikor majd déli szél fú, bizd szárnyaira, mondd neki, vigye el a magvakat ama sziklára. Meglehet, hogy találasz ott egy kis hasadékat vagy üreget, melyben meghuzhatod magadat, hogy aztán gyökeret verhess.

Az eprecske beleegyezett és előkészíté magvait az utazásra; egészen összeszáradt, illata, jóízű leve egészen eltűnt. Csak a száraz, pehelykönnyűségű magvacskák maradtak meg és így, midőn a déli szellő nemsokára megérkezett, az eprecske minden fáradság nélkül átjutott a kopár sziklára s ott ide-oda gördült, hogy magának jó helyecskét keressen.

Talált is egy kis mélyedést, melyben a minapi eső óta még volt egy kis víz; a víz alján néhány szem homok és egy csipetnyi föld is. Az epermag rögtön elhatározta, hogy itt telepedik le.

Nemsokára jött az őszi szél és hozott az erdőből száraz faleveleket, melyekkel betakarta az apró magvakat s oltalmazta a fagy és hó ellen. Aztán jött a hó és maga is védte a magvakat a hi-

deg levegő ellen, úgy hogy szépen csirázhattak s mire kitavaszkodott, a csirából öt vagy hat apró levélke bujt ki s vígan zöldelt a kopár szirttetőn.

Ez az első hajtás még nem hozott virágot, de igenis a második már virágzott és a kis eperbokor egészen boldogan így szólt magában:

— Ime, első virágaim! Most gondoskodnom kell, hogy biztosítsam életüket.

És azonnal hosszú fonalakat eresztetett ki magából, melyek a sziklán végig nyulván, a hol egy kis földet találtak, szintén rögtön gyökeret vertek. Ily módon a bokrocska biztosított magának elegendő táplálékot, mert azok a szálcacskák felfogatk mindent, ami arra vetődött: port, száraz leveleket, apró galyakat és mindezt odagyűjték a bokrocska tövé körébe. Itt az esőtől és levegőtől e különböző tárgyak megkorhadtak és jó kövér föld lett belőlök, mely aztán bőven táplálta a bokrocskát.

A kopár vén szikla ugyancsak örvendett, hogy nincs többé egészen elhagyatva, hogy terem rajta valami és van kit tartania, szeretnie. Hát még mikor látta, hogy a kis bokrocska virít és gyümölcsöt is terem! Senki sem gyanítá, hogy a kopár szikla tetején eprecske terem, nem mentek oda nyalánk gyermekek, hogy letépjék s így a nyár végén az eperszemek teljesen megérvén, magvaikat lehullatták a földre.

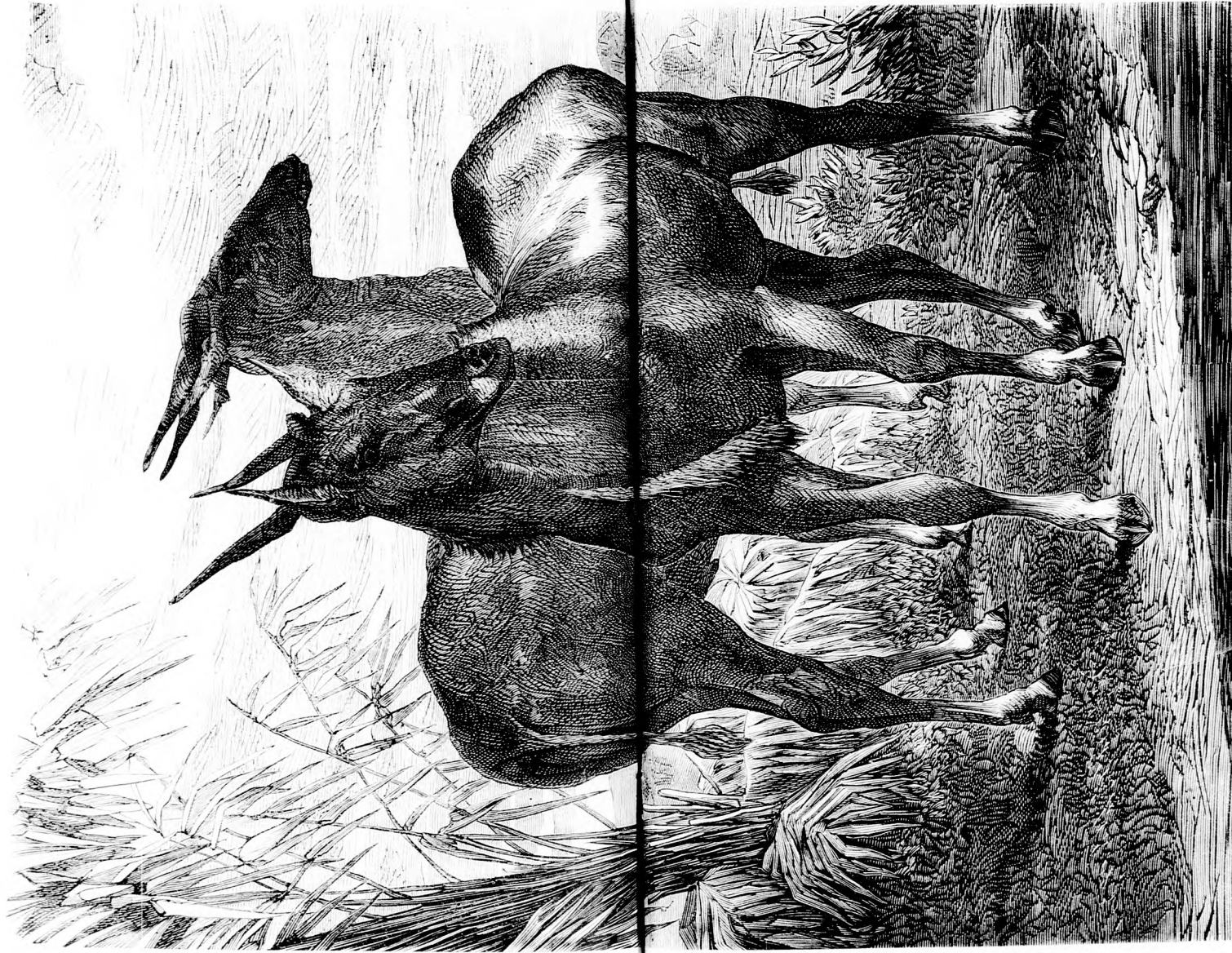
Maga az epernövényke nagyon boldognak érezte magát a magas szikla tetején. Innen messzire szétnézhetett, belátott a távoli mély völgybe, az erdőkre.

a fölkelő nap sugarai őt érinték legelőszőr s este is nála maradtak legtovább. Nagyon örvendett, hogy követte szülőanyja tanácsát; itt csöndesen, boldogan élt, nem háborgatta senki s ő sem vágyódott a nagyvilág zaja után.

A következő tavaszon az eperbokrocska családja már ugyancsak megsaporodott. A mult nyáron elhullott magvak mind gyökeret vertek s mint kis gyermekek a mamát, úgy vettek körül a friss hajtások az első bokrocskát. De még nagyobb meglepetés is érte az eperbokrocskát. A szél hozott másféle füvekből és egyéb növényekből is magvakat, melyek az eperbokor gyökérszála közt megakadtak és ott csírázni kezdtek. Fűvecske, moha s mindenféle apró növényke bujt ki a földből, melyet az eperbokor gyűjtött maga körül.

És a vendégeket nemesak el nem utasította, hanem nyájasan így szólt hozzájuk:

— Isten hozott, kedves barátaim, csak telepedjete meg bátran körülöttem.

AZ AFRIKAI ANTILOP. (Lásd a 491. lapot.)

Egész kis titkos országocskát fogunk itt alapítani; szeretni, segíteni fogjuk egymást s annál jobban boldogulunk. Gyökereinket egymásba fonjuk és így annál

inkább fogunk daczolhatni a viharral. — A fiatal növények úgy tettek, amint az eperbokor tanácsolta és évről-évre jobban gyarapodtak. Mivel most már többen vol-

tak, mindig több-több száraz falevelet tudtak felfogni s így mindig több jó föld képződött körülöttük, e földre pedig behullatták érett magvaikat és eként szemlátomást terjedtek, úgy hogy végre már egész kis zöld mező viritott a nem régen oly kopár szikla tetején. És mekkora volt örömük, mikor észrevették egy szép tavaszi napon, hogy egy fenyőfa is kezd nőni közöttük! Ennek a magját is a szél röpitte oda őszkor a közel erdőből; a jó földben a mag csírázni kezdett s mire a hó tavaszkor elolvadt, a kis fenyő már egy jó arasznyira állott ki a földből.

— Győzelem! gondolá a vén szik-

la, midőn a kis fenyőt megismerte. Most már arnyékunk is lesz a nyár forró napjaiban, az apróbb növények annál szaporábban fognak fejlődni!

A kis fenyő szépen növekedett s mialatt a füvecskék alatta mindig nagyobb tért foglaltak el, a fenyő is újabb meg újabb galyakat hajtott. Néhány év múlva annyira nőtt, hogy madarak is raktak fészket galyai közt és vigán dalolgattak rajta. A vén szikla meghatotton gondolá:

— Ah, e kedves madarak nemcsak Isten dicsőségét zengik, hanem a kis eperbokrocska jóakarátát is. Az ég küld reám napfényt és esőt, az eprecske pedig adta a magot, mely alapja lett a szép mezőnek, mely most rajtam diszlik. Virágok

nyílnak, madarak zengenek körültem, nem vagyok többé elhagyatva, derülten és boldogan folytathatom életemet. És ezt mind a piczi eperbokrocskának köszönhetem, ki nem riadt vissza a veszedelmes kísérlettől, hanem eljött ide lakni, mikor még egészen kopár voltam. Legyen áldás rajta és sarjadékain!

Száz esztendővel később sűrű fenyves erdő borítá a hajdan kopár sziklát. És a büszke erdő ugyancsak bámult volna, ha valaki megsugta volna neki, hogy egy szerény kis epermagvacskának köszönheti létezését!

A jótettet, bármily csekélységnek látszik, nem kell soha elmulasztani, mert a kicsinyke csirából az idők folyamában büszke erdő növekedhetik.

MEDVE ÉS VADÁSZ A LESBEN.

(Képpel a 484. lapon.)

A MEDVÉNEK, mely a mi erdeinkben honol és gyakran pusztítja a gazdák ökreit, teheneit, mindenfelé vannak rokonai s Amerikában a szürke medve még veszedelmesebb, mint a mienk. A vadászok ott is buzgón üldözik medve komát, kívül aztán sok kalandjuk is van. Egy vadász következőleg beszéli el medve-kalandját:

»Egy nyári napon két indus: Kvelp és Satelit társaságában megindultam a vadászatra. Egész nap kutattuk a fenevadak nyomait a sziklás, erdős vidéken s végre rá is akadunk, de már este volt s elhatároztuk, hogy az éjt szabad ég alatt töltjük, másnap korán reggel pedig tovább követjük a nyomot, fölkeressük a maczkót.

Reggelre virradván, elővettük fegyvereinket és gondosan megvizsgáltuk,

mert az amerikai szürke medve ép oly veszedelmes állat, mint akár az oroszlan. A puskának erősen töltve kell lenni golyóra. Figyelmesen követtük aztán a nyomot s az erdőben oly tisztásra értünk, hol sok szeder tenyészett. A legázolt bokrokon meglátszott, hogy a medvék nem régen lakmároztak itt a jó édes gyümölcsön és Kvelp, az indus, több helyre mutatott, hol a maczkók két hátsó lábukon ültek, miként tenni szokták, mikor két hatalmas tenyerükkel tisztogatják, simogatják magukat.

Mintegy háromszáz lépésre tőlünk meredek hegyoldalon köralakban nagy kőhányás állott s a nyomok arra mutattak, hogy a medvék e sziklarakások odúiban alszanak. Nagy elővigyázatra volt szükségünk, mert a medvének rendkívül éles szaglása van s még alvás közben is

megerzi az ember közeledését. Szótlanul, lábujjhegyen közeledtünk a sziklákhöz. még pedig mindhárom más uton, hogy ha a medvék észrevennének, legalább egyikünknek legyen biztos lövése. Én alul foglaltam helyet, Kvelp fölöttem, a másik indus pedig az erdőhöz legközelebb hazta meg magát. Nem féltem épen, de szívem mégis erősen dobogott s alig mertem lelekzeni s ha egy-egy madár felröppent, összeresztentem, mert nem tudhattam, mikor és honnan rohan felém a maczkó. Ezért lassan esusztam előre s eljutottam a sziklákhöz, honnan az egész tért beláthattam magam körül.

Epen alattam térdelt Kvelp egy lapos sziklán és puskájával czélt az erdő egy nyílása felé, hol egy medvét látott; háta mögött pedig, valamelyik lyukból hirtelen elbujva, egy hatalmas szürke medve guggolt. Láttam, hogy a medvének csak egyetlen szökésre van szüksége s eléri Kvelpet. A medve pedig készült az ugrásra s egész kifejezése rop-pant haragot árult el.

Ekkor Kvelp elsütötte fegyverét, — de ugyane pillanatban háta mögül is a medve ráugrott, még pedig oly erővel, hogy a szikláról együtt gördültek le a meredek hegyoldalra. Fegyveremet lövésre készen tartva rohantam utánok s egyuttal kiabáltam a másik indus után. Kvelp kétségbeesetten kiabált, a medve dühösen morgott, de löni nem mertem, mert a golyó ép úgy érhetne volna Kvelpet, mint a medvét. A két gördülőtest végre egy fatörzshöz ütődött. Kvelp belekapaszkodott, a medve néhány lépésnyire tovább bukott, de csakhamar talpra állt s még dühösebben fordult vissza. Ekkor azonban én már alig voltam husz lépésnyire; czélba vettem s rálöttem. Golyóm lapoczkája alatt furódott belé s a vér azonnal ömleni kezdett orrán-száján. Iszonyu ordítással két lábára ágaskodott; de ekkor még egy golyót löttem belé s elettelenül rogyott össze.

Szegény Kvelp nagyon siralmas állapotban hevert a földön; hátát a medve hatalmas körmei egészen szétépték, keze, lába pedig egész össze volt harapdálva és ki is fiazmodott a gurulás következtében. Fagalyakból készítettünk hordágyat s elvittük Kvelpet egy közeli indus faluba. Aztán visszatértünk, hogy az elejtett medvét hazavigyük és megkeressük azt is, melyet Kvelp megsebesített. Meg is találtuk az erdő mélyén, amint sebét nyaldosta. Egy jól czélt golyóval ezt is agyonlöttem s ekként diadalmasan tértünk haza a zsákmánynyal.

Kvelp sokáig betegen feküdt de végre mégis szerencsésen fölépült sebeitől s később még sokszor vadásztunk együtt medvékre. «

MEDVE ÉS VERÉB.

(Képpel a c. oldalon.)

SIR, csir, medve urambátyám, csieseri,
Magát ily szűk időben hogy érezi?
Jó lakása van, ugy látom, bácsikám,
No a télen, tudom, meg nem fázik ám!

Hej nekem szegény kis veréb madárnak
Vendéglátó ajtót sehol nem tárnak,
Télen majd megvesz az Isten hidege —
Jaj, de csak jó dolga lehet idebe!

»Ej hadd el, veréb öcsém, a dikeziót,
Nem tudok én ketreczemben semmi jót.
Inkább barlagomban fáznam, éhezném,
Mint hogy hízzam a rabságnak kenyerén!«

AZ AFRIKAI ANTILOP.

(Képpel a 188—189. lapokon.)

HÁRÁNEZTEK erre a két szép állatra,
hamarjában talán nem is fogjátok
tudni, szarvasok-é, vagy borjucskák. Sem
az egyik, sem a másik, hanem félig-med-
dig mindakettő. Ez az afrikai antilop, az
ugynevezett *antilop canna*, mely, épen
mint a mi ökreink és teheneink, az üres

szarvu kérődző állatok fajához tartozik. De az antilop több tekintetben hasonlít a szarvashoz is. Termete karcu, tagjai szép arányosak rendkívül gyors futásu s az első pillanatra igazán nehéz meghatározni, a kérődző állatok mely fajához sorozzuk. De mégis inkább rokona a mi hazai teheneinknek, mert szarva belől üres és soha sem vedli le, míg a szarvasnak, mint talán tudjátok, minden esztendőben lehullnak és újra nőnek agancsai.

Az *antilop canna* hazája Afrika keleti, fensikos, mérsékelt éghajlatu része, hol a benszüllött szerecsenek »kudu«-nak

nevezik. Test-törzse oly hatalmas, mint valami jókora lóé, szőre szürkés, rövid sörénye nyakán és hátgerinczén végig farkáig terjed, farka pedig kis bojtban végződik.

Látása rendkívül éles és hallása, szaglása szintén bámulatosan finom. Vad állapotában nagyon félénk, de ha elfogják, könnyen megszelidül, engedelmes és hamar megbarátkozik az emberekkel. Husa igen jóízű s ezért már kísérleteket is tettek, hogy nálunk Európában meghonosítsák s házi állatként használják, úgy, mint az ökröket és teheneket.

AZ ÉN LEGNAGYOBB BÁNATOM S AZ ÉN LEGNAGYOBB ÖRÖMÖM. *)

Kedves Forgó bácsi!

HA NEM olvastam volna is szeretett »KIS LAP«-unkban a fölszólítást, hogy versenyműveket küldjünk be ezen kérdésre: életünkben mi okozott nekünk legnagyobb bánatot és legnagyobb örömet? — amugy is ugyanezen levelet intéztem volna Forgó bácsihoz, tekintet nélkül arra, pályázok-e vele vagy sem. És valóban, még e perczen is, hogy ezt írom, nem a versengés hajt e soraimra, mint inkább szivem ösztöne, tudván azt, hogy jó Forgó bácsi részvétellel fogja venni leveletem s hogy kis olvasó-társaim is rokonérzettel fogják azt elolvasni. És nekem az ön részvéte és olvasó-társaim rokonérzete jobban fog esni mint az

*) Örömmel és meglepéssel nyújtom Karpá Sándornak a pályabért. kívánva neki, jó atyjának és az édes Birikének vigaszt a nagy veszteségért és óhajtvá mindnyájatokra nézve, kis olvasóim, hogy ily alkalombul ne jusson nektek föladványt kidolgozni, bárha oly sikerült legyen is, mint a jelenlévő. A jutalmat: 2 díszes kötésű, művészi becsű rajzokkal ellátott és, mindenek fölött, értékes tartalmu könyvet, a pályakoszorus szerző szerkesztőségemben átveheti, de még egy — hajás babát is Birike számára. Ő ugyan nem pályázott, de valljátok meg, hogy megérdemelte.

F. b.

elnyert pályabér, ha ugyan szerény czikkecskémet érné a kitüntetés.

Az eset, amelyről szólni akarok, egyuttal bánatos is, örömteljes is. A két kérdésre egy lesz a válaszom és még akkor sem fogom azt szabatosnak tekinteni, mert voltaképen az én örömömmek fájdalom az alapja.

A legnagyobb fájdalom, amely életemben ért — még csak 13 éves vagyok — akkora fájdalom, hogy erős férfiu is megrendit: ez a mi drága jó anyánk halála, kit a mult hó 10-ikén temettünk el a kerepes-uti sirkertben. És valóban, édes atyánkat kimondhatatlanul szeretett mamánk halála meg is rendítette úgy, hogy azóta folyton sir, bár előttünk mindig elrejtí könnyeit. De én észrevettem még is, csakhogy úgy tettem, mintha nem látnám.

Ketten vagyunk testvérek: Birike hugom, egy 6 éves szöke teremtés, valóságos kis angyal és én, Sándor, ki a 3-ik gymnasiumi osztályt járom. Hogy Birike milyen okos, már a következő nyilatkozatából is látszik. A gyászos eset után ugyanis Birikét falura vittük édes atyám anyjához, a mi kedves nagyanyánkhöz. Oh, mikor a gyöngéd jószívü öreg asszony

meglátott bennünket. elől kezdődött a zokogás. Főleg Birikét ölelgette folyvást reszkető karjaival. De olyan is volt kis hugom abban a gyászruhában, leomló szöke hajával, hogy nem tudtunk eltelni vele. Néztük, öleltük és sirtunk és ő velünk sirt. Nehány nap múlva azt a megdöbentő hirt vettük, hogy anyánk testvérbátyjának egy kis, fia Béla is elhalt. Birike soká hallgatott. Egyszerre így szólt: »Sajnálom nagyon, hogy nem voltam otthon, mikor Bélácska meghalt!« Nagyanyánk vigasztalta, hogy jobb is tán, hogy Budapesten nem volt akkor. De kíváncsian kérdezte mégis, hogy Birike mért sajnálja távollétét? »Mert,« ugymond, »m e g ü z e n t e m v o l n a vele mamának, hogy jól viselem magamat!« — Persze, hogy erre a kedves mondására, mi mindnyájan keblünkre szoritottuk.

Eddig szól örömmel vegyes bánatom. Most elmondom, mi okozott nekem bánattal vegyes örömet. Észrevettem hogy néhány nap óta — két hete hogy ismét a fővárosban vagyunk — észrevettem hogy Birike valamit tesz-vesz, folyton motoz nagy titkosan s amikor valamelyikünk észreveszi, hirtelen elrejtí a dolgát. Mi ugy teszünk, mintha semmit sem tudnánk felőle hogy valamit titkol. Végre ma reggel, apa épen a földrajzból hallgatott ki, belép a mi Birikénk és köténykéje alól, papír rózsával, szalaggal s egyéb tarka foszlányokkal fölezifrázott — gyertyaszálat vont elő és megkéré apát, halottak napjára vigye ki őt a temetőbe, hogy ott mama sirján meggyujtassa ezt a gyertyát, melyet maga diszített föl, ráfordítván minden meglevő virágját és legszebb baba-rongyait.

Apazokogva kulcsolta szívére ezen ép oly okos mint érzelemben gazdag gyermeket s én is éreztem, hogyan telik meg szemem édes könnyüvel. Apa megígérte, hogy november 1-én, halottak napján, csakugyan meggyujtja a Birike gyertyáját

édes anyánk sirján. Az ő szerető tiszta lelke ott fönt, tudom, boldogan fog lemosolyogni kedves kis Birijére.

Ez az egész. Megfeleltem-é igazán a pályakérdésnek, kételkedem benne. De jólesett elmondanom. Fogadja Forgó bácsi s fogadják kis olvasó-társaim is oly jó szívvel, mint a milyennel nyújtom.

Ezek után maradtam szeretve tisztelt Forgó bácsinak

hálás és hű olvasója

Budapest, 1875. october 24.

ifj. Karpa Sándor

Országut 47.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« IX. köt. 26. számában hirdetett hármaspályafeladvány elsőjére, a mely így szólt: *Írjátok le egy önállólag szerkesztett cikkben, mi az, ami eddig a legnagyobb örömet és a legnagyobb bánatot okozta nektek? — a legjobb dolgot az ifj. Karpa Sándor küldte be, kinek számára az ígért jutalmat, a »Magyar írók és művészek arcképesarnoka és életrajza« című díszes munkát már eltettem, a dolgot pedig a »KIS LAP«-ban közlöm.*

Ezenkívül sikerült dolgozatokat küldtek még be: Tóth János, Fekete Janka, Márkus Sándor, Majláth Gusztáv, Gregus Zsiga, Pillitz Ilona, Szmezsányi Antal, Prandtner József, Wollák Izabella, Péch Lóri.

A »KIS LAP« IX. köt. 26-ik számában közölt pályafeladványok másodikának, a számszejtvénynek megfejtése:

„Ezer baj közt.“

M e g f e j t e t t é k : Blaskovich Ilma, Lichtmann Gizella, Fésüs György, Wollák Izabella, Fekete Janka, Benkő Anna, Zlinszky Aladár és Ida, Bronts Vilma, Bokros Elemér, Toldy Géza, Paskay Aranka, Sárközy Erzsé, Bernát Lajos és István, Szmezsányi Antal, Korbuly Mariska, Tunega Zoltán és Elvira, Asztalos Etelka, Szentiványi Anna, Szilágyi Jani és Mihály, Hartmann Irma, Pintér Juliska, Steindl Ilona, Tóth János, Mayer Ede, Prandtner József, Szlavicssek Ilka, Vadkerty Irma, Lusztig Poldi,

Svartz Kati és Örszi, Gyarmaty Ernő, Almásy Ilon, Róza és Erzsike, Nyulászi Margit és Ilonka, Breitner Irma, Rombay Rózi, Toldy Viktória, Koburg Sarolta és Koós Erzsébet, Kis Dömötör Lajos, Kóczán Gábor, Richter Aladár, Weiss Hermína, Huszár Dezső, Noszlópy Emilke, Tatár Mariska, Sidwers Józsa, Gyenes Ilka, Berinkey Béla, Schöpfung Etel és Róbert, Török Jolán, Vincze Róza, Kiss Pongrácz, Brezina Katalin, Vaszkó Erzsike, Stefanovics Mariska, Dominkovics Erzsike, Antalffy Ilon és Iván, Lang Irma, Márkus Sándor, Neesey Tonesi, Wimmer Alojzia, Gyulay Margit, Weiler István, Venis József, Lakner Laci, Rákóczy Lajos, Tóttósy Ilonka, Gregus Zsiga, Veszely Tóni és Margit, Kispál Mihály, Németh Géza, Gyertyános Dezső, Ujváry Géza, Mihályfi Feri, Farkas Mariska, Szél Piroska, Dienes Kamilla, Tegze Gyula, Grünwald Kornél, Majláth Gusztáv, Pillitz Ilona, Sidwert Lipót, Buday Emma, Katona Linda, Péch Ilonka, Vécsy Kamilla, ifj. Kremnitzky Ferencz, Balássovich Alice és Laci.

E pályázók közül sorshuzás utján **Fekete Janka** (*Marscsásárhely*) lett a nyertes. A jutalmat: a név kezdő betűivel ellátott száz darab levélpapírost és borítékot legközelebb már elküldöm.

A »KIS LAP« IX. köt. 26-ik számában *hirdetett pályázatok harmadikára — rejtvény beküldésére, — sikerült dolgozatokat küldöttek be:*

Toldy Géza, Bernát Lajos és István, Szmrecsányi Antal, T. Friczi, Wollák Izabella, Lichtmann Gizella, Fekete Janka, Prandtner József, Buday Emma, Kóczán Gábor, Tatár Mariska, Steindl Ilon, Tóth János, Jakubovics Viktor, Márkus Sándor, Smolinger Antal, Gyulay Margit, Gáthy Barna, Kispál Mihály, Gyertyános Dezső, Ujváry Géza, Sidwert Lipót, Katona Linda, Vécsy Kamilla, Moskovitz Géza, ifj. Kremnitzky Ferencz.

A legjobb rejtvényeket e pályázók közül **Tóth János** (*Turkeve*) küldte be, kinek az igért jutalom: finom vízi-festék készülék a hozzátartozó eszközökkel együtt, megküldetik; a rejtvények pedig a »KIS LAP«-ban közölni fognak tételn.

A »KIS LAP« X. köt. 27-ik számában közölt rejtvény megfejtése:

„Veréb—véreb.“

Megfejtették: Tunega Zoltán és Elvira, Bernát Lajos és István, Schöpfung Etelka és Róbert, Szmrecsányi Antal, Wollák Izabella, Janka és Adél, Wittchen László, Kóczán Gábor,

Zlinszky Aladár és Ida, Kocsy Emma, Fekete Janka, Fésüs György, Blaskovics Ilma, Lichtmann Gizella, Majláth Gusztáv, Asztalos Etelka és Poldi, Buday Emma, Brezina Katalin, Vaszkó Erzsike, Szilágyi Jani és Mihály, Svartz Kati és Örszi, Breitner Irma, Trattner Lipót, Toldy Viktória, Tegze Gyula, Weiss Száli, Hegedüs Vilma, Auber Mili és Nina, Szél Piroska, Vincze Róza, Smolinger Antal, Katona Linda.

A »KIS LAP« IX. köt. 28-ik számában megjelent rimes föladvány megfejtendő rimeit:

„Kertcskén, eltévedett, gyermekek, láthatáron, kivezetlek, emlékül.“

Helyesen megfejtették: Dáni Balázs, Wittchen László, Gyulay Margit, Zlinszky Aladár és Ida, Bernát Lajos és István, Kóczán Gábor, Wollák Izabella, Smolinger Antal, Fráter Emelka, Némethy Géza, Katona Linda; Balássovich Alice és Laci.

A »KIS LAP« IX. köt. 28-ik számában megjelent bibliai képes föladvány értelme:

„Jézus meggyógyítja Jarius leányát.“

Helyesen megfejtették: Gyulay Margit, Wittchen László, Jankovics Gyula, Bernát Lajos és István, Némethy Géza, Smolinger Antal, Katona Linda.

A »KIS LAP« IX. köt. 28-ik számában közölt képtalány megfejtése:

„Poroszló.“

Megfejtették: Tunega Zoltán és Elvira, Moskovitz Géza, Gyulay Margit, Wittchen László, Toldy Géza, Lulu, Kóczán Gábor, Kocsy Emma, Rásky Béla, Blaskovics Ilona, Hegedüs Vilma, Smolinger Antal, Némethy Géza.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Horváth László. Ügyedben el fogok járni s az eredményt külön levelkében fogom tudatni veled — **Novák Etelka.** A kettős kutya-história kedvesen és szabatosan van megírva s bizonyára közölném is, ha a »KIS LAP« szűk tere megengedné. Csakis az első nyertesnek szorul hely, s a pályadíjas cikkekéről magad is el fogod ismerni, hogy érdekes volt a kiténtetésre. Hanem még egyet, kis lányom: a te ügyes »Pí-c-z-i« kutyádnak mért szólás németül? Azt hiszed nem ért meg másképp? Lám a kuvasz, ökör, ló stb. házi állat mind hajt a magyar szóra. »Vigyázz!« »Szolgálj!« »Maradj!« stb.

intést vagy parancsot fogadná ám a »Piczie, csak alkalmaznád. Minden tekintetben, még az ily csekélynek látszóban is, magyarnak kell lennünk. A képes rejtvények ép oly jól vannak szerkesztve, mint rajzolva. A *te* rajzod? A *te* szerkesztésed? Erre én nagy sütyt fektetek s úgy téged, mint több kis olvasó-pajtásodat arra kell kérnem, hogy — ha még oly gyarlón üt is ki — saját kezűleg irjatok és csak saját szerkesztésű műveket küldjétek be. Mert a ti saját kezdetleges írástok, munkátok kedvesebb Forgó bácsi előtt, mint a másé, ha még úgy sikerült is. A »Virág Benedek«-féle rajz bár csinosan van rajzolva, hiányos, mert a »virág« szóhoz ragul nem tehetünk »ben«-t, hanem »ban«-t. Virág Benedek nevű író pedig nincs. A kiadóhivatal részéről meg arra figyelmeztettek, hogy leveled sulyá hoz képest eszközöld a bérmentesítést. — **Fráter Emelka.** A levél borítékja valamiképp leragadt s így zárt levél gyanánt kellett kiváltani. A többi el van intézve. — **Bernát Lajos és István.** Nem a ti kezeitek írása. Nekem pedig csak ez kell. Olvasátok el: Novák Etelkának erre nézve mit üzentem. — **Gregus Zsigmond.** A dícsérő oklevélnek, melyben a tanár ur részesített, őszintén örvendtem. Tan érdekelni fog, ha megsugom: hogy egyik padjában annak a nagy teremnek, melyben te most szorgoskodol, egykor Forgó bácsi is ült mint kis tanuló. Persze ezelőtt vagy 30 évvel! Az »értesítvényt« a kihordóval küldtem vissza. Köszönöm a figyelmet! — **Grünvald Kornél.** Gratulálók a dícséretes előmenetelhez. — **Tötössy Honka.** Így lesz a kis lányból nagy lány. Én is szíves bucsut mondom neked és kedvesen fogok én is visszaemlékezni azon viszonyra, mely köztünk fönállt. Isten veled! — **N. N.** Először is: mire való a bujkálás? Mért nem állsz elő igaz neveddel? Hiszen kérdéseid nem eshetnek megrovás alá? Legfőjebb érdekeltiségedről és gyermeteg fölfogásodról tanuskodnak. Imrikéről, mint ama elbeszélés kis hősről, minden el volt mondva, amit róla tudni szükséges volt. A mellékes személyekkel az író nem foglalkozhatik tüzetesen. Egyébkint Pista fordulása meg van említve s ezzel bizony beérheted. Tehát nem »hibákat« fedtél föl a történetben, csak a te, részletekre kiterjedő kíváncsiságod nincs teljesen kielégítve. — **Gyulay Margit.** A »Kirándulás« leírását igenis megkaptam, ámbar, amint kellett volna, nem Forgó bácsihoz, hanem a »Magyarország és a Nagyvilág« szerkesztőjéhez volt intézve. De azért, hogy tőzsomszédja vagyok ez urnak, a hozzá írt levelek csak kerülőn jutnak az én kezembe. De végre megkaptam s mint minden hozzám érkező levelet, ezt is föl-bontottam és elolvastam. Csakhogy előbb nem üzenhettem, amíg »Forgó bácsi postája« nem jelent meg a »KIS LAP«-ban. Ezen számban már

van s így tudodra adhatom, hogy a leírás jól fölfogásról tanuskodik. Közlésre azonban még nem alkalmas. — **Asztalos Etelka.** Kérésedet illető helyen előadtam. A hiányon segítve lesz. Mi azon ígérlet, melyről említést tetél soraidban? — **Moskovitz Géza.** Furcsa kis legény vagy te. Elküldöd egy kirándulásod leírását, s a kísérő sorokban arra kérsz, hogy »ami jön érte (magyarul: jár érte) azt tessék szíves lenni (e. h. szíveskedjék) megírni.« Azt hiszed, hogy a »KIS LAP« fizetést fogad el azért, hogy egy-egy kis olvasójának művecskójét (ha érdemes rá) kiadja? Vagy tán — mert hiányosan fogalmazott soraidból ezt is ki lehet olvasni — azt várod, hogy Forgó bácsi neked fizessen a munkáért? Dolgozatod ilyenre igényt nem tarthatna még akkor sem, ha sikerült volna is, mert a »KIS LAP« olvasóira nézve tanulságok, — de nem kereset forrása. A »stavsze« című vers annyira elüt úgy szabatságban mint eszmékben a gyenge prózai dolgozattól, hogy köszönettel venném e feltűnő különbség magyarázatát. A beküldött rejtvények jobbra ismeretesek. A figura írás jó és meg fog jelenni. — **„Az én fecském“** című dolgozat gyárlatnak megjárja, de nyilvánosság elé nem való. — **Gyenes Ilka.** Reményilem, csak tréfásan érteltted, hogy Forgó bácsi a te nevedet huzassa ki a kalapból. Hiszen ép azért történik a huzás, hogy maga a szerencse határozzon: ennek eléje vágni, vagy ezt kierőszakolni nem volna tisztességes eljárás. — **Bécs, V. R.** Szívesen fogadom Viktorka küldeményeit, kinek neve számos helyes megfejtésből ismeretes előttem. — **Bühönye, Sz. J.** Elismerő szavai igen jól estek s köszönettel fogadom. Valóban jó ügyet támogatón midőn a »KIS LAP« körül buzgólkodik, melynek örvedetes elterjedése egyébkint már maga is arról tanuskodik, hogy eltaláltuk a helyes utat. Üdvözetünket! — **Tomka Ilona.** Az 1 forintoeskádát átszolgáltattuk Budapest főpórgármesterének, aki a budai kárvallottak nevében mond neked köszönetet. Egyé kint azt is üzeni, hogy ez irányban a gyűjtések már belevén zárva: jobban fogjátok cselekedni mindnyáján, hogy, ha akad ismét egy kis fölösleges pénzeckétek, azt azon hely szűkölködőinek juttatjátok, amely helyen laktok. Az Ég áldjon meg! — **Paskay Aranka.** A büntetés meg volt érdemelve. Mert aki azon lapokat (legyen könyv avagy ujság,) melyekből erkölcsös tanulságot, ismereteket és derítő, szívnemesítő mulatságot merit, elszórja: arra kár is rá vesztegetni. De a megtérés szintén erény, s hogy ezt a jó apa megjulalmazza, azt bizonyítja, hogy bizik bennetek. Á zongorában, francziában való haladásodnak őszintén megörültem. — **F. Bl.** Az egyik nem való gyermeknek. A másikat szívesen közöljük.

SZERECSEN TANULÓ. (Lásd a 486. lapon.)

Felelős szerkesztő: *Forgó bácsi*. Kiadó-hivatal: Budapest barátok tere, 7-ik sz. Athenaeum-épület.
 Kiadja és nyomatja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
 Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.